

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ
3^η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Ν. ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Νάξος, 1/9/2017

Αριθ. Πρωτ.: 71

Ταχ. Δ/ση: Σχολή Ουρσουλινών –
 Χώρα Νάξου
 Τ.Κ. – Πόλη: 84300 – Νάξος
 Πληροφορίες: Κων/νος Κλουβάτος
 Τηλ.- Φαξ: 22850 24506
 Ηλ. Ταχυδρ.: klouvatos@sch.gr
 Ιστοχώρος: <http://klouvatos.mysch.gr>

ΠΡΟΣ

Εκπαιδευτικούς Δημοτικών
 Σχολείων 3ης Περιφέρειας
 Δημοτ. Εκπ/σης Ν. Κυκλάδων
 και Μυκόνου

Κοιν.:

Περιφερειακή Δ/ση Π.Ε. & Δ.Ε.
 Ν. Αιγαίου
 (Προϊσταμένη Επιστημονικής &
 Παιδαγωγικής Καθοδήγησης
 Π.Ε.)

Δ/ση Α/θμιας Εκπ/σης Ν.
 Κυκλάδων

ΘΕΜΑ: «Όδηγίες Σχολικού Συμβούλου για Προγραμματισμό Εκπαιδευτικού Έργου σχολ. έτους 2017-2018»

Για το σωστό προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου του σχολικού έτους 2017-2018, παρακαλούμε να εφαρμόζετε τις οδηγίες που δίνονται στο υπ. αριθμ. [Φ.7/ΦΜ/143016/Δ1/31-8-2017 έγγραφο του ΥΠΠΕΘ με θέμα «Λειτουργία Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2017-2018»](#). Επίσης, το Π.Δ. 201/1998 έχει αντικατασταθεί από το [Π.Δ. 79/2017](#).

Επισημαίνουμε τα σημαντικότερα ζητήματα που απαιτούν προσοχή κατά την έναρξη του σχολικού έτους:

1. Ωρολόγια Προγράμματα

Αναφορικά με την κατάρτιση και αποστολή του ωρολογίου προγράμματος, αυτή θα πρέπει να ολοκληρωθεί το 1ο δεκαπενθήμερο Σεπτεμβρίου με ευθύνη του Δ/ντή – Προϊσταμένου του σχολείου, ακόμη κι αν η στελέχωση του σχολείου δεν έχει ολοκληρωθεί (βλέπε παραπάνω εγκύκλιο ΥΠΠΕΘ παρ. Α.2). Θα συμπληρωθεί η αντίστοιχη από τις ψηφιακές αυτοματοποιημένες φόρμες ωρολογίων προγραμμάτων που είναι αναρτημένες στον ιστότοπό μας, <http://klouvatos.mysch.gr> στο σύνδεσμο «ωρολόγια προγράμματα» συνοδευόμενες από σχετικές οδηγίες. Οι φόρμες (α) για τα πολυθέσια σχολεία παραμένουν ίδιες με τις περυσινές, ενώ (β) για τα ολιγοθέσια θα καταρτίσαμε νέες φόρμες, οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στο νέο ωρολόγιο πρόγραμμα των ολιγοθεσίων ([ΦΕΚ 1800/2017](#)). Με ευθύνη του διευθυντή / προϊσταμένου της σχολικής μονάδας όλοι οι εκπαιδευτικοί (συμπεριλαμβανομένου και του ίδιου) συμπληρώνουν όλο το διδακτικό τους ωράριο κατά προτεραιότητα στην τάξη τους. Οι ώρες που πλεονάζουν διατίθενται για συμπλήρωση ωρών άλλης τάξης, για το ολοήμερο και για ενισχυτική

διδασκαλία.

Η αρχική αποστολή των προγραμμάτων στο γραφείο μας θα γίνεται μόνο σε ψηφιακή μορφή μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μας klouvatos@sch.gr για αρχικό έλεγχο και μετά τις ενδεχόμενες διορθώσεις θα ζητείται η αποστολή τους σε έντυπη μορφή (3 αντίγραφα).

Στην κατάρτιση του προγράμματος λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

- Είναι παιδαγωγικά ορθό τα μαθήματα Φυσικής, Μαθηματικών, Μελέτης Περιβάλλοντος και Αγγλικών να διδάσκονται προαιρετικά σε συνεχόμενο δίωρο, με τις παρακάτω προϋποθέσεις:
- Την ίδια μέρα της εβδομάδας μπορούν να διδάσκονται μαθήματα σε δύο το πολύ συνεχόμενα δίωρα με το ίδιο γνωστικό αντικείμενο (λ.χ. ένα δίωρο Γλώσσα και ένα δίωρο Φυσικά)
- Σε περίπτωση που επιλεγεί ένα συνεχόμενο δίωρο στα Μαθηματικά θα πρέπει αυτό να εντάσσεται στις πρώτες ώρες του Ω.Π.
- Σε ένα συνεχόμενο δίωρο θα πρέπει να διδάσκεται μόνο μία διδακτική ενότητα του μαθήματος.
- Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει η επιλογή συνεχόμενων δίωρων στα προαναφερθέντα μαθήματα να λειτουργεί σε βάρος της διδακτέας ύλης.
- Το συνεχόμενο δίωρο των Αγγλικών μπορεί να γίνεται μόνο στις τάξεις Ε' και ΣΤ', με την προϋπόθεση ότι το μάθημα θα διδάσκεται με βιωματικές και διαθεματικές δραστηριότητες και με έμφαση στη μέθοδο Project.

Εφιστούμε την προσοχή στην κατανομή των διδακτικών αντικειμένων από το δάσκαλο της τάξης. Την ίδια ημέρα να μη συσσωρεύονται μαθήματα που επιβαρύνουν υπερβολικά το φορτίο της σχολικής τσάντας και της κατ' οίκον μελέτης. Για την ισόρροπη κατανομή των μαθημάτων να συνυπολογίζονται και τα ειδικά μαθήματα (ξένες γλώσσες, μουσική, εικαστικά, κ.ο.κ.) και οι συνοδευτικές τους εργασίες.

2. Κατανομή τάξεων

Η κατανομή των τάξεων να γίνει το συντομότερο δυνατόν όπου δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη και είναι εφικτό, προκειμένου οι συνάδελφοι να προγραμματίσουν την ύλη τους και να οργανώσουν το εκπαιδευτικό τους υλικό. Σύμφωνα με την [Φ.7/ΦΜ/143016/Δ1/31-8-2017 εγκύκλιο του ΥΠΠΕΘ](#), άρθρο 15:

Ο Σύλλογος Διδασκόντων, με σχετική απόφασή του, καθορίζει τα κριτήρια για την κατανομή τμημάτων και τάξεων, λαμβάνοντας υπόψη τις επιμέρους ιδιαιτερότητες της σχολικής μονάδας. Η υπηρεσιακή κατάσταση των εκπαιδευτικών (π.χ. χρόνια υπηρεσίας, οργανικά τοποθετημένος/-η, αναπληρωτής/-τρια, αποσπασμένος/-η,) δεν μπορεί να αποτελεί κριτήριο για την κατανομή των τμημάτων και των τάξεων ανάμεσα στα μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού.

Για την κατανομή των τάξεων / τμημάτων λαμβάνονται υπόψη τα εξής ([άρθρο 11, ΠΔ 79/2017, ΦΕΚ 109Α](#)):

- α) ο χρόνος ανάληψης τμήματος από εκπαιδευτικό να μην υπερβαίνει τη συνεχόμενη διετία. Η ανάληψη του ίδιου τμήματος από εκπαιδευτικό για τρίτη συνεχόμενη χρονιά γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, παιδαγωγικά τεκμηριωμένη, μετά από σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου. Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η ανάληψη τμήματος από τον ίδιο εκπαιδευτικό πέραν της τριετίας, συνεχόμενης ή μη,
- β) συνιστάται να αποφεύγεται η κατ' εξακολούθηση ανάληψη των ίδιων τάξεων ή κύκλου τάξεων (π.χ. Α' –Β' Δημοτικού) από τον ίδιο εκπαιδευτικό, γ) συνιστάται,

επίσης, στους εκπαιδευτικούς για παιδαγωγικούς και λόγους δεοντολογίας να μην αναλαμβάνουν τμήματα στα οποία φοιτούν τα τέκνα τους,

Σε περίπτωση που το διδακτικό προσωπικό δε συμφωνεί στην κατανομή των τάξεων, συγκαλείται έκτακτη συνεδρίαση, «στην οποία καλείται ο αρμόδιος Σχολικός Σύμβουλος».

3. Ενημέρωση νέων εκπαιδευτικών

Είναι αυτονόητο ότι οι νέοι εκπαιδευτικοί της σχολικής μονάδας θα πρέπει να ενημερωθούν αναλυτικά για όλα τα θέματα που αφορούν στη λειτουργία της (κανονισμό λειτουργίας, χρήση χώρων και υλικού, ιδιαιτερότητες, προβλήματα και κινδύνους, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών της τάξης τους, κ.ο.κ.). Τέλος, τίθενται στη διάθεσή τους η εκπαιδευτική νομοθεσία, το καθηκοντολόγιο ([Φ.353.1/324/105657/Δ1 ΦΕΚ 1340/2002](#)) και οι εγκύκλιοι των προϊσταμένων αρχών, πρόσφατες ή παλαιότερες, που αναφέρονται σε σημαντικά ζητήματα (ενημέρωση γονέων, παιδαγωγικός έλεγχος μαθητών, κατ' οίκον εργασίες, σχολικές δραστηριότητες κ.ο.κ.). Η ενημέρωση γίνεται από το Δ/ντή του Σχολείου ή ανατίθεται σε έμπειρο εκπαιδευτικό του σχολείου.

4. Προγραμματισμός ύλης – μεθοδολογικός σχεδιασμός κατά διδακτικό αντικείμενο

Ο προγραμματισμός της διδακτέας ύλης και ο μεθοδολογικός σχεδιασμός κατά διδακτικό αντικείμενο βασίζεται κατά κύριο λόγο στα ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ, στα οποία έχουν τεθεί οι επιμέρους στόχοι κάθε μαθήματος. Τα ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ όλων των μαθημάτων είναι αναρτημένα στη διεύθυνση: <http://ebooks.edu.gr/new/ps.php>. Ακολουθώντας, το βιβλίο δασκάλου κάθε μαθήματος αποτελεί αναλυτικό οδηγό στην οργάνωση της ύλης. Τα βιβλία δασκάλου είναι αναρτημένα στην ίδια ιστοσελίδα, στους ανά τάξη συνδέσμους με την ένδειξη «διδακτικά πακέτα – βιβλία pdf. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το σχολικό βιβλίο αποτελεί ένα μόνο και όχι αποκλειστικό διδακτικό εργαλείο. Ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα και οφείλει να χρησιμοποιήσει πρόσθετο υλικό ή εναλλακτικά εργαλεία (υπολογιστή, διαδίκτυο – εκπαιδευτικά λογισμικά, λογοτεχνικά ή άλλα βιβλία, εκπαιδευτική τηλεόραση, επιτόπια μελέτη, εκπαιδευτικές επισκέψεις, ερευνητικές εργασίες κ.ο.κ.) για να έχει καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα.

Στο μεθοδολογικό του σχεδιασμό ο εκπαιδευτικός λαμβάνει υπόψη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών του, όπου αυτά είναι γνωστά από τα προηγούμενα χρόνια (βλέπε και παρακάτω). Για τη διδακτική του μεθοδολογία ενημερώνει τους γονείς στην αρχική συνάντηση, η οποία είναι ορθό να πραγματοποιείται εντός Σεπτεμβρίου).

5. Διερεύνηση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των μαθητών – Διαφοροποίηση διδασκαλίας

Στη σύγχρονη πολυπολιτισμική σχολική τάξη οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι ικανοί όχι μόνο να αναγνωρίζουν και να προσεγγίζουν με σεβασμό την εθνοτική, γλωσσική, θρησκευτική και πολιτισμική ταυτότητα των μαθητών τους, τη μαθησιακή ετοιμότητά τους, τα ενδιαφέροντα, τα βιώματα και τις αξίες τους, αλλά και να προσαρμόζουν κατάλληλα τη διδασκαλία τους, αξιοποιώντας και εμπλουτίζοντας αυτά τα πολύμορφα χαρακτηριστικά και δημιουργώντας συνθήκες για ανάπτυξη δυναμικών διαδικασιών αλληλεπίδρασης στην τάξη.

Οφείλει ο εκπαιδευτικός από την αρχή να φροντίσει να μάθει λεπτομερώς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών του, με ενημέρωση από τον προηγούμενο εκπαιδευτικό της τάξης, από τους γονείς και με τη δική του συστηματική παρατήρηση. Στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα χαρακτηριστικά, θα

πρέπει να διαφοροποιήσει τις διδακτικές του πρακτικές: το περιεχόμενο της διδασκαλίας, τη διαδικασία, τις εργασίες, το μαθησιακό περιβάλλον.

Χρήσιμο υλικό για τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας έχουμε αναρτήσει στο http://users.sch.gr/klouvatos/diaforopoiisi_didaskalias.htm και στο http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/index.php/2014-09-06-09-18-43/2014-09-06-09-29-21/25-a3-klouv.

6. Διαρρύθμιση τάξης – ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

Ο τρόπος διαρρύθμισης της αίθουσας αντικατοπτρίζει τον τρόπο διδασκαλίας (μετωπική – δασκαλοκεντρική – μαθητοκεντρική – ομαδοσυνεργατική κ.ο.κ.) και καθορίζει την ποιότητα επικοινωνίας και ευελιξίας μέσα στην τάξη. Όπου ο χώρος το επιτρέπει, θα είναι καλό να τον οργανώσουμε ευέλικτα. Να διαμορφώσουμε ένα περιβάλλον πλούσιο σε ερεθίσματα, λαμβάνοντας υπόψη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών μας. Μια ιδέα π.χ. είναι να ζωγραφίσουμε με τους μαθητές μας έναν ή περισσότερους τοίχους της τάξης μας, με την άδεια του διευθυντή.

Ο χώρος της αίθουσας δεν είναι στατικός, αλλά επιδέχεται διαρκή προσαρμογή στις ανάγκες της τάξης. Γνώμονας για κάθε αλλαγή είναι η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των μαθητών, η δημιουργική συμμετοχή τους στη διαδικασία αλλαγής και η ελευθερία κινήσεων μέσα στην τάξη. Περισσότερες πληροφορίες για τη διαμόρφωση του χώρου μπορείτε να βρείτε στο http://klouvatos.mysch.gr/diaforopoiisi_didaskalias.htm.

7. Κατ' οίκον εργασίες - σχολική τσάντα

Βασική αρχή είναι ότι πρέπει να αποφεύγεται το πλήθος των εργασιών, οι οποίες δε συμβάλλουν στην ποιοτική πρόσληψη της γνώσης, στην ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και σίγουρα δεν υποβοηθούν τον μαθητή στην οικοδόμηση τόσο των κατώτερων (γνώση, κατανόηση, εφαρμογή) όσο και των ανώτερων (ανάλυση, σύνθεση, αξιολόγηση) βαθμίδων της γνωστικής ταξινόμιας. Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι φωτοτυπημένες εργασίες πρέπει να αποφεύγονται, δεδομένου ότι αυτές δε συμβάλλουν στην παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης, στην εμπάθυνση και κριτική διερεύνηση των γνωστικών πληροφοριών και κατ' επέκταση στην ανάπτυξη κριτικής-δημιουργικής σκέψης που αποτελεί και το ζητούμενο της διδακτικής διαδικασίας.

Σε κάθε περίπτωση, να επιδιώκεται η ολοκλήρωση της σχολικής εργασίας στο σχολείο και όχι στο σπίτι, οι εργασίες για το σπίτι να δίνονται με μεγάλη φειδώ, μόνο όταν είναι εντελώς απαραίτητες, να ανταποκρίνονται στο γνωστικό επίπεδο των μαθητών και να έχουν δημιουργικό ή διερευνητικό χαρακτήρα. Κατ' εξαίρεση, στην Α΄ κυρίως αλλά και στη Β΄ τάξη, αν απαιτείται, δίνονται μικρής έκτασης εμπειρωτικές ασκήσεις γραφής, ανάγνωσης και αριθμητικής.

Σε μαθήματα όπως η Ιστορία, τα Θρησκευτικά ή Γεωγραφία κ.ο.κ., η μελέτη στο σπίτι να διευκολύνεται με 4-5 ερωτήσεις για κύρια σημεία του μαθήματος. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να διευκολυνθεί και η επανάληψη θεματικής ενότητας για διαγώνισμα. Προσέχουμε επίσης να μη συμπίπτουν χρονικά δύο διαγωνίσματα, σε συνεννόηση και με τους υπόλοιπους συναδέλφους που διδάσκουν στο ίδιο τμήμα.

Η οργάνωση της κατ' οίκον μελέτης σχετίζεται και με το πρόβλημα του βάρους της σχολικής τσάντας και μπορεί να μεθοδευτεί ως εξής:

- α. Κατά την κρίση του δασκάλου, ορισμένα βιβλία ή τετράδια εργασιών να παραμένουν στο σχολείο, κάτω από το θρανίο εκάστου μαθητή ή σε ειδικές

κλειστές προθήκες, κυρίως στην περίπτωση που η αίθουσα υποδέχεται τμήμα του Ολοήμερου σχολείου.

β. Βιβλία που θα μπορούσαν να παραμείνουν στο σχολείο: Τα βιβλία Γραμματικής, βιβλίο μαθητή Φυσικών, Εικαστικών, Φυσικής Αγωγής, Μουσικής, Λεξικών, τα Ανθολόγια καθώς και τα τετράδια εργασιών ορισμένων μαθημάτων, όπως: Γεωγραφίας, Ιστορίας κ.τ.λ. καθώς και ορισμένα τετράδια μαθητών, όπως το τετράδιο Ορθογραφίας.

Οι σχετικές εγκύκλιοι για τα θέματα αυτά περιλαμβάνονται στο φάκελο προγραμματισμού σχολ. έτους 2017-2018 που θα σας κοινοποιηθεί.

8. Προγραμματισμός σχολικών δράσεων - διδακτικών επισκέψεων

Σύμφωνα με το νέο [Π.Δ. 79/2017](#) με θέμα «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» και το άρθρο 16 με τίτλο «Σχολικές δράσεις στο πλαίσιο της σχολικής ζωής», ο προγραμματισμός όλων των σχολικών δράσεων, τόσο των εντός όσο και των εκτός σχολείου, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως εκπαιδευτικών εξόδων του σχολείου ή μεμονωμένων τάξεων, μπορεί να είναι τριμηνιαίος ή ετήσιος. Προτείνεται ο ετήσιος προγραμματισμός, ο οποίος από τα προηγούμενα σχολικά έτη έχει διαπιστωθεί πιο λειτουργικός.

Οι διδακτικές επισκέψεις και λοιπές σχολικές δράσεις είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το μεθοδολογικό σχεδιασμό κάθε τάξης και εξυπηρετούν συγκεκριμένο παιδαγωγικό σκοπό, δηλαδή συνδέονται με συγκεκριμένες θεματικές ενότητες ή κεφάλαια διδακτικών αντικειμένων ή με διαθεματικά σχέδια εργασίας ή καινοτόμες δράσεις (προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, πολιτιστικών προγραμμάτων). Για τον προγραμματισμό των δράσεων σε επίπεδο τάξης ή σχολείου λαμβάνονται υπόψη οι προτάσεις φορέων που έχουν ήδη αποσταλεί από το ΥΠΠΕΘ και τις προϊστάμενες αρχές στα σχολεία. Κάθε εκπαιδευτικός οφείλει να τεκμηριώνει επαρκώς και με σαφήνεια την παιδαγωγική χρησιμότητα κάθε εκπαιδευτικής επίσκεψης ή δράσης εντός του σχολείου.

Υπενθυμίζουμε ότι επισκέψεις μπορούν να προγραμματίζονται εγκαίρως και για Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, για τη Βουλή των Ελλήνων, για το νέο Μουσείο Ακρόπολης και άλλους προορισμούς, στο πλαίσιο της υλοποίησης Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων. Με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων μπορούν να πραγματοποιούνται έκτακτες επισκέψεις, εκδηλώσεις και δραστηριότητες κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, οι οποίες ενδεχομένως δεν έχουν συμπεριληφθεί στον αρχικό προγραμματισμό.

Σε κάθε περίπτωση, επειδή υπάρχουν σημαντικές αλλαγές, πρέπει να μελετηθεί προσεκτικά και να εφαρμόζεται το άρθρο 16 του [Π.Δ. 79/2017](#).

Ο Σχολικός Σύμβουλος ενημερώνεται για τον προγραμματισμό όλων των παραπάνω δράσεων, επί των οποίων μπορεί να διατυπώνει τις δικές του παρατηρήσεις και προτάσεις. Η ενημέρωσή αυτή κατά προτίμηση να γίνεται ηλεκτρονικά (με email). Για διευκόλυνση του προγραμματισμού, θα σας σταλεί ειδικό έντυπο, συνοδευόμενο από σχετικό υπόδειγμα.

9. Αξιοποίηση εποπτικών μέσων

Κάθε εκπαιδευτικός ενημερώνεται κατά την έναρξη του σχολικού έτους για την υλικοτεχνική υποδομή και τα εποπτικά μέσα που διαθέτει το σχολείο, καθώς και για τον τρόπο χρήσης τους. Υλικοτεχνική υποδομή όπως διαδραστικός πίνακας, βιντεοπροβολέας, υπολογιστές, διαδίκτυο, δανειστική βιβλιοθήκη, υλικά πειραμάτων, όπου υπάρχουν, δε θα πρέπει να μένουν αναξιοποίητα, αλλά να

εντάσσονται καθημερινά στη μαθησιακή διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Η ένταξή τους γίνεται κατά τον αρχικό προγραμματισμό της διδασκείας ύλης και το μεθοδολογικό σχεδιασμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

10. Ευέλικτη Ζώνη

Η Ευέλικτη Ζώνη και το περιεχόμενό της εντάσσονται στον αρχικό μεθοδολογικό σχεδιασμό της τάξης και σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί χρόνο ολοκλήρωσης των υπόλοιπων μαθημάτων. Κάθε δραστηριότητα που εφαρμόζεται στο χρόνο της Ευέλικτης Ζώνης εμποπτεύεται από τους Σχολικούς Συμβούλους. Σε ό,τι αφορά στα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών και Καλλιτεχνικών θεμάτων, Κυκλοφοριακής Αγωγής, κλπ, που εντάσσονται στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευέλικτης Ζώνης, την επιστημονική εποπτεία έχει ο οικείος Σχολικός Σύμβουλος και οι αντίστοιχοι υπεύθυνοι σε συνεργασία μαζί του διαμορφώνουν το μεθοδολογικό και γνωστικό πλαίσιο ανάπτυξης αυτών των προγραμμάτων (Φ.12.1/545/85812/Γ1/31-8-2005, ΦΕΚ 1280/2005, τ. Β΄, Υπουργική Απόφαση).

Αντίγραφα των παραπάνω προγραμμάτων κοινοποιούνται στον οικείο Σχολικό Σύμβουλο. Περισσότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό παρέχονται στο Φ.12/427/79844/Γ1/11-06-2013 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

11. Μορφές επιμόρφωσης – Δειγματικές διδασκαλίες

Για τον καλύτερο σχεδιασμό της επιμορφωτικής μας δράσης, θα διεξαχθεί και φέτος διαδικτυακή έρευνα ανίχνευσης επιμορφωτικών αναγκών, στην οποία είναι καλό να συμμετάσχετε όλοι. Επίσης, κάθε σχολείο μπορεί να προτείνει επιμέρους θέματα ενδοσχολικής επιμόρφωσης, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του σχολείου και τα ενδιαφέροντα των εκπαιδευτικών. Θα σας σταλεί ιδιαίτερη πρόσκληση για το θέμα αυτό.

Παράλληλα, θα αξιοποιηθεί και φέτος η επιμορφωτική συνεργασία μας με το ΚΕΠΛΗΝΕΤ Κυκλάδων, τα κατά τόπους ΕΚΦΕ, το ΚΕΔΔΥ Νάξου, το Συμβουλευτικό Σταθμό Νέων Ν. Κυκλάδων, Σχολικούς Συμβούλους και άλλους φορείς.

Επίσης σας υπενθυμίζουμε ότι με το ΦΕΚ 434/17/3/2011 έχει καθοριστεί το Πλαίσιο Συνεργασίας του Υπουργείου Παιδείας και των Κέντρων Πρόληψης του ΟΚΑΝΑ, συνεπώς και του Κέντρου Πρόληψης «ΘΗΣΕΑΣ Κυκλάδων» που δραστηριοποιείται στην περιοχή μας με ομάδες γονέων και εκπαιδευτικών και για εφαρμογή προγραμμάτων Αγωγής Υγείας στα σχολεία.

Στο πλαίσιο της κατά τάξη επιμόρφωσης, θα πραγματοποιηθούν και δειγματικές διδασκαλίες, τις οποίες θα παρακολουθούν όλοι οι εκπαιδευτικοί της ίδιας τάξης των πολυθέσιων σχολείων. Αυτές μπορούν να αναληφθούν από τον εκπαιδευτικό της τάξης ή από το Σχολικό Σύμβουλο. Σας ενθαρρύνουμε να εκδηλώσετε εγκαίρως ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση δειγματικής διδασκαλίας στην τάξη σας.

12. Ενισχυτική Διδασκαλία

Η ανάθεση ενισχυτικής διδασκαλίας γίνεται με Απόφαση του Περιφερειακού Δ/ντή. Για το λόγο αυτό, και μόνο προσωρινά, μέχρι την έκδοση σχετικής Απόφασης, για τις ανάγκες κατάρτισης του αρχικού ωρολογίου προγράμματος θα μπορούν να διατίθενται πλεονάζουσες ώρες και για ενισχυτική διδασκαλία, σε συνεννόηση με το Σχολικό Σύμβουλο.

Σκοπός των Προγραμμάτων Ενισχυτικής Διδασκαλίας είναι η μαθησιακή στήριξη

των μαθητών, ιδιαίτερα των μικρών τάξεων, που παρουσιάζουν ελλείψεις και δεν έχουν κατακτήσει ικανοποιητικά τους μηχανισμούς ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικού υπολογισμού. Ειδικά για μαθητές της Α΄ τάξης, η ενισχυτική διδασκαλία είναι καλό να ξεκινά μετά το πρώτο δίμηνο ή τρίμηνο.

Για την ενισχυτική διδασκαλία έχει προβλεφθεί ειδικό ψηφιακό έντυπο, το οποίο περιλαμβάνεται στο φάκελο προγραμματισμού που θα αναρτηθεί στον ιστότοπό μας.

13. Ολοήμερο σχολείο

Η επιλογή των εκπαιδευτικών (Π.Ε. 70) που θα διδάξουν στο Ολοήμερο Πρόγραμμα των σχολείων γίνεται με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων με βάση την ισχύουσα εκπαιδευτική νομοθεσία. Ειδικά για τα πολυθέσια σχολεία εφαρμόζονται οι διατάξεις του [Φ.7/ΦΜ/143016/Δ1/31-8-2017 εγγράφου του ΥΠΠΕΘ με θέμα «Λειτουργία Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2017-2018»](#). Για τα ολιγοθέσια (μονοθέσια ως τριθέσια) βλέπε και διατάξεις της πρόσφατης Υπουργικής Απόφασης ([ΦΕΚ 1800/2017](#)) με θέμα: «Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων».

14. Καλές εκπαιδευτικές πρακτικές – Παραγωγή έντυπου ή ψηφιακού υλικού

Χρήσιμο είναι, όταν υλοποιούνται ενδιαφέροντα καινοτόμα προγράμματα – διαθεματικά σχέδια εργασίας και αν το υλικό που παράγεται είναι αποτέλεσμα ενεργητικής συμμετοχής των μαθητών, να κοινοποιείται ευρύτερα στην εκπαιδευτική κοινότητα μέσω του διαδικτυακού τόπου του σχολείου και του Σχολικού Συμβούλου.

Επίσης, χρήσιμο υλικό για την τάξη μπορείτε να βρείτε στο δικτυακό μας τόπο: <http://klouvatos.mysch.gr>.

15. Τετράδιο Γραφής Α΄ τάξης

Υπενθυμίζουμε ότι έχει εκδοθεί από την 3^η Περιφέρεια Σχολικού Συμβούλου Δημ. Εκπ/σης Κυκλάδων προεκτυπωμένο τετράδιο Γραφής Α΄ τάξης, το οποίο συντάχθηκε από ομάδα εκπ/κών με την καθοδήγηση του Σχολικού Συμβούλου. Το τετράδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους τους εκπ/κούς της Α΄ τάξης. Το εκτυπώσιμο αρχείο είναι προσβάσιμο στον παρακάτω σύνδεσμο http://klouvatos.mysch.gr/2015_16/TETRADIO_A_TAXHS.zip, στον ιστότοπό μας.

Οι ενδιαφερόμενοι εκπ/κοί μπορούν να ζητήσουν εγκαίρως από το Δ/ντή του Σχολείου να μεριμνήσει για την εκτύπωσή του απαιτούμενου αριθμού τετραδίων σε συνεργασία με άλλα σχολεία, με το Σύλλογο Γονέων, τη Σχολική Επιτροπή ή άλλους φορείς.

16. Διαχείριση κρίσεων – Ασφάλεια Σχολικού χώρου - Πρόληψη σχολικής βίας και εκφοβισμού

Η διαχείριση κρίσεων και η ασφάλεια του σχολικού χώρου είναι θέματα τα οποία απαιτούν προληπτικές ενέργειες και προετοιμασία κατά την έναρξη του σχολικού έτους. Να ληφθούν υπόψη οι οδηγίες που σας έχουν αποσταλεί από τη Δ/ση Εκπαίδευσης Π. Ε. Κυκλάδων. Στο φάκελο προγραμματισμού που θα αναρτηθεί στον ιστότοπό μας θα περιλαμβάνεται εκ νέου το ηλεκτρονικό βιβλίο (pdf) με τίτλο «Περισσότερη ασφάλεια στα Σχολεία» και άλλο σχετικό υλικό.

Επιπλέον, οι σχολικές μονάδες θα πρέπει να συμπεριλάβουν στον Προγραμματισμό του Έργου τους δράσεις για την πρόληψη της σχολικής βίας και του εκφοβισμού, σε συνεργασία με τους οικείους Σχολικούς Συμβούλους και το

Συντονιστή Δράσεων Πρόληψης της Περιφέρειάς τους. Όλο το απαραίτητο υλικό για την πρόληψη-αντιμετώπιση της σχολικής βίας-εκφοβισμού μπορείτε να το βρείτε στον αντίστοιχο σύνδεσμο στην αρχική σελίδα του ιστότοπού μας <http://klouvatos.mysch.gr>.

17. Ενημέρωση - Ηλεκτρονικός Φάκελος εγγράφων Σχολικού Συμβούλου

Για τη διευκόλυνση της ενημέρωσης όλων των εκπαιδευτικών για κάθε ηλεκτρονικό μήνυμα που αποστέλλεται από το γραφείο μας σε ηλεκτρονική μορφή προτείνουμε τα εξής: Την ευθύνη της ενημέρωσης έχει ο Δ/ντής του Σχολείου ή ορίζεται υπεύθυνος κάποιος εκπαιδευτικός.

Επειδή είναι αδύνατη, αλλά και ασύμφορη, η εκτύπωση όλου του υλικού, προτείνεται ο υπεύθυνος ενημέρωσης να αποθηκεύει κάθε συνημμένο έγγραφο ή ηλεκτρονικό μας μήνυμα σε φάκελο με όνομα «ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ». Ο φάκελος αυτός θα βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας υπολογιστή προσβάσιμου από όλους τους συναδέλφους. Συμπληρωματικά, μπορεί σε καθημερινή βάση να γίνεται προώθηση όλων των μηνυμάτων που αφορούν τους συναδέλφους στο προσωπικό τους e-mail, χωρίς αυτό να αρκεί σε περιπτώσεις σημαντικών εγγράφων και οδηγιών, που οπωσδήποτε χρήζουν διά ζώσης ενημέρωση και παρότρυνση των εκπαιδευτικών ή σύντομη λήψη απόφασης.

Για οποιαδήποτε προβλήματα συναντάτε για παιδαγωγικά ζητήματα και στη γενικότερη εφαρμογή του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου, παρακαλούμε να μας ενημερώνετε άμεσα, προκειμένου να προλαμβάνονται ενδεχόμενες δυσλειτουργίες.

**Ο Σχολικός Σύμβουλος
3^{ης} Περιφέρειας Π.Ε. Κυκλάδων**

Κλουβάτος Κων/νος